

Číslo: 4902-14463/2018/Pat/770340208

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 16/2018

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIZP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) vykonala environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ vo väzbe na § 33 ods. 1 písm. f) a ods. 2 zákona o IPKZ z dôvodu uverejnenia rozhodnutia o záveroch o najlepších dostupných technikách. Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona o IPKZ.

A. Kontrola

Typ kontroly: § 34 ods. 5 a 6 zákona o IPKZ – Bežná
Výsledok: § 11 ods. 2 písm. a) zákona o IPKZ

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor: Ing. Alžbeta Patúšová Číslo preukazu: 141
Telefón: 041 507 51 16
Elektronická adresa: alzbeta.patusova@sizp.sk

Inšpektor: Ing. Eva Daňová Číslo preukazu: 341
Telefón: 041 507 51 16
Elektronická adresa: eva.danova@sizp.sk

B.1. Prizvaná osoba

Organizácia: -
Adresa: -
Zástupca: - Funkcia: -
Telefón: -
Elektronická adresa: -

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR: SHP a.s.
Adresa sídla: Červenej armády 1191, Turčianske Teplice 039 01

IČO: 31 585 370
Kontrola oznámená: 17.04.2018 Spôsob: Telefonicky
Zástupca: MVDr.Ruttkay Funkcia: predseda
Kontrola oznámená: 21.04.2018 Spôsob: Ústne
Zástupca: Ing.Peter Ogurčák Funkcia: riaditeľ SHP a.s.
Telefón: +421 918 507 104, +421 43 492 02 79
Elektronická adresa: riaditel@shptt.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: Chov hydiny Horná Štubňa
Adresa prevádzky: Červenej armády č. 1191, 039 01 Turčianske Teplice
Variabilný symbol: 770340208
Integrované povolenie: 4644-33402/2008/Žer/770340208
Vydané: 10.10.2008
Právoplatné: 14.10.2008
Projektovaná kapacita: 140 000 ks nosníc s triediarňou vajec
Kategória:

6.6. a) Intenzívny chov hydiny alebo ošipaných s miestom pre viac ako 40 000 ks hydiny.

E. Časová os

Vykonávacie rozhodnutie

Komisie (ďalej len „VRK“): 2017/302/EÚ z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošipaných

Dátum zverejnenia: 15.2.2017

Dátum plnenia BAT: 15.2.2021

Predchádzajúce kontrolované

obdobie: 18.4.2015 – 15.10.2015

Posledná kontrola: 15.10.2015 – 11.11.2015

Kontrolované obdobie: 16.10.2015 – 20.6.2018

Začatie kontroly: 17.4.2018

Prvé miestne zisťovanie: 21.4.2018

Vypracovanie správy: 20.6.2018

Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Áno Počet snímok: 20

Videodokumentácia: Nie

Odňatie prvopisov: Nie

Odobraté vzorky: Nie

Meranie emisií: Nie

Iné: -

G. Zameranie kontroly – opis

Kontrola bola zameraná na zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene integrovaného povolenia z dôvodu uverejnenia právne záväzného aktu Európskej únie o záveroch o najlepších dostupných technikách – VRK.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

Prevádzka je zameraná na výrobu vajec a chov nosníc.

Členenie prevádzky:

- znášková hala č. 1 a znášková hala č. 2
- kryté hnojisko trusu
- triediareň vajec
- kafilérny box
- požiarňa nádrž s tlakovou AT stanicou
- elektrocentrála
- krmné silá 2 ks pre každú znáškovú halu
- žumpy 4 ks
 - Ž1 10 m³ pre triediareň vajec a priestor na umývanie nákladných automobilov
 - Ž2 10 m³ pre znáškové haly a krytý sklad trusu
 - Ž3 5 m³ pre kafilérny box
 - Ž5 10 m³ pre sociálne zariadenie
- zásobník propánu

Vstupy do prevádzky:

- voda, krmné zmesi, vitamíny a liečivá, 4 mesačné nosnice, propán, elektrická energia, nafta, motorový olej a chladiaca zmes pre náhradný zdroj

Výstupy z prevádzky:

- množstvo vyprodukovaných vajec 40 mil. ks/rok, trus

Technológia chovu nosníc v oboch halách je šesťetážová, v každej hale v ôsmich radoch, v každom rade je 78 modulov s 20 ks nosníc. V každej klietke je hniezdo, priestor na hrabanie a bidlo.

Nosnice sa naskladňujú v 4. mesiaci ich života. Približne po 12. mesiaci života sú nosnice odvezené na porážku, priestory haly a klietky sa dôkladne vyčistia suchým spôsobom, následne čistotou tlakovou vodou a potom špecializovaná firma zabezpečí dezinfekciu stien, podláh a technologického zariadenia znáškových hál dezinfekčným roztokom. Nakoniec sa vykoná plynovanie haly 10 % roztokom formaldehydu. Takto vydezinfikovaná hala je pripravená na nové naskladnenie nosníc. Vyskladnenie nosníc, čistenie hál a ich dezinfekcia trvá cca 2 týždne.

V čase vykonania kontroly bola v prevádzke len 1 znášková hala, v druhej hale sa vykonávalo čistenie tlakovou vodou.

V roku 2017 bolo dňa 11.01.2017 do znáškovvej haly č.1 naskladnených 75 000 ks mládok, ktoré boli preskladnené na Hornú Štubňu 16.05.- 19.05.2017, do stavu nosníc bolo preradených 31.05.2017 - 71930 ks nosníc, úhyn bol 1510 ks. Vyskladnenie nosníc bolo 11., 12. a 15.04.2018 v počte 56280 ks., úhyn bol 14122 ks.

V rámci prebiehajúceho turnusu bolo dňa 26.06.2017 do znáškovvej haly č.2 naskladnených 72 800 ks mládok, ktoré boli preskladnené na Hornú Štubňu 31.10. – 04.11.2017, do stavu nosníc bolo preradených 12.11.2017 - 69 210 ks nosníc, úhyn bol 3590 ks. Znáškové obdobie trvá naďalej.

Úhyn sa zneškodňuje oprávnenou osobou denne, okrem sobôt a nedeľ.

I. Použité podklady

1. Vykonávacie rozhodnutie Komisie č. 2017/302/EÚ z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošipáných
2. Integrované povolenie č. 4644-33402/2008/Žer/770340208 zo dňa 10.10.2008 v znení jeho neskorších zmien.
3. Doplnenie údajov o jednotlivých BAT technikách používaných v predmetnej prevádzke – vyplnenie tabuliek poskytnutých inšpekciami.
4. Údaje z vedenia prevádzkovej evidencie poskytnuté inšpekcii k nahliadnutiu:
 - evidencia chovných cyklov (šarža, dátum naskladnenia, počet naskladnených kusov, dátum vyskladnenia, počet vyskladnených kusov),
 - evidencia spotreby (voda, krmivá) na cyklus,
 - evidencia úhynu podľa jednotlivých chovných hál na cyklus.
5. Zmluva na odber a prepravu nebezpečných odpadov za účelom ich ekologického zhodnotenia alebo zneškodňovania
6. Nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktmi („VŽP“)
 - obchodná zmluva o preberaní VŽP, uzavretá medzi prevádzkovateľom a oprávnenou osobou,
 - potvrdenia o odbere VŽP s uvedením dátumu a množstva oprávneným subjektom

J. Kontrolné zistenia

1. VŠEOBECNÉ ZÁVERY O BAT

1.1. Systémy environmentálneho riadenia (EMS)

BAT 1: V rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania fariem majú najlepšie dostupné techniky slúžiť na zavedenie a dodržiavanie systému environmentálneho riadenia.

Zistený stav: V rámci prevádzky **nie je zavedený** environmentálny manažérsky systém (EMS) podľa normy ISO 14 001 alebo EMAS, ktorý je európskou normou uplatňovanou v krajinách EÚ.

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ v rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania vykonáva niektoré z činností uvedených v BAT- e 1 (bod č.1.,2. a č.3.), resp. uplatňuje postupy uvedené v bode č. 4. písm. a) až i), v bode č. 5. písm. b), c) a d) – audity sú zamerané na potravinársku výrobu, v bode č. 6, ktoré umožňujú analýzu, kontrolu a znižovanie negatívnych environmentálnych vplyvov jednotlivých činností vykonávaných v prevádzke, ako aj riadiť prevádzku s väčšou efektívnosťou a kontrolou. Systém riadenia obsahuje interné predpisy riadenia celého výrobného a pracovného procesu. Internými smernicami je v prevádzke zavedený technologický postup výkrmu, plán školení, plán údržby, havarijný plán, Súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení, prevádzkové denníky.

1.2. Správne hospodárenie

BAT 2: Na prechádzanie alebo obmedzenie vplyvu na životné prostredie a celkové zlepšenie výkonu sa v rámci BAT majú používať všetky techniky uvedené v písm. a) až e).

- a) Správne umiestnenie prevádzky/farmy a priestorové usporiadanie činností.
- b) Vzdelávanie a školenie pracovníkov.
- c) Príprava núdzového plánu na riešenie neočakávaných emisií a incidentov, napríklad znečistenia vodných útvarov.
- d) Pravidelná kontrola, oprava a údržba konštrukcií a zariadení.
- e) Skladovanie uhynutých zvierat spôsobom, ktorým sa predchádza emisiám alebo ktorým sa emisie znižujú.

Zistený stav: **BAT 2 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis	Áno
------	-----

„Techniku“ uvedenú v písm. a) pre danú prevádzku nie je možné aplikovať (pozn. jestvujúca prevádzka so začatím prevádzkovania v r. 2009). Ostatné techniky uvedené v písm. b) až e) sú v prevádzke uplatňované, čo prevádzkovateľ pri kontrole dokladoval príslušnými internými smernicami, resp. záznamami vedenými ako súčasť prevádzkovej evidencie.

Techniku uvedenú v BAT 2 písm. a) prevádzkovateľ uplatňuje tým, že hydina sa prepravuje len pri jej naskladňovaní a vyskladňovaní. Farma je v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zóny obce Horná Štubňa - cca 5 km a od Železničnej stanice cca 500 - 600 m. Prevládajúci smer vetra je od obce Horná Štubňa. Farma má dostatočnú odstupovú vzdialenosť aj v prípade jej budúceho rozvoja. Hnoj je uskladnený počas doby vyzrievania v krytom sklade trusu cca ½ roka. Po jeho vyzretí je určitý podiel odvážaný zmluvnými spoločnosťami po dobu približne 7 dní. Ostatné techniky uvedené v BAT 2 b) až d) sú v prevádzke uplatňované. Jestvujúca prevádzka má vypracovanú a schválenú projektovú dokumentáciu kanalizačného systému, má k dispozícii zariadenie na čistenie a prepchávanie potrubí, v prípade ich upchatia, vykonáva pravidelnú kontrolu, opravu a údržbu konštrukcií a zariadení systémov zásobovania vodou a krmivom, ventilačných systémov a snímačov teploty, prepravných zariadení, systémov na čistenie vzduchu. Ventilátory sa pravidelne kontrolujú a čistia od nánosov, vykonáva sa aj pravidelná deratizácia objektov, pracovné školenia. Farma má vypracovaný technologický postup výkrmu, pracovný poriadok, smernice BOZP a PO, prevádzkové denníky – halové karty, STPP a TOO pre chov hydiny. Technika uvedená v bode e) je plnená – prevádzkovateľ používa uzamykateľný kafilérny box. Úhyn je pravidelne vyvážaný zmluvnou spoločnosťou (ASANÁCIA, s.r.o.).

1.3. Riadenie výživy

BAT 3: S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného dusíka, a tým aj emisie amoniaku, pri zachovaní nutričných potrieb zvierat, sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z týchto techník (pozn. uvedené v písm. a/ až d/) alebo ich kombináciu.

Zistený stav: **BAT 3 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis	Áno
------	-----

Kontrolou bolo zistené, že používané krmne zmesi sú certifikované a skladbou spĺňajú zásady správnej poľnohospodárskej praxe. Zloženie krmiva je prispôbené požiadavkám stavu chovných zvierat, veku a váhy zvierat a štádiu chovu (BAT 3a, 3b) Používané krmivá obsahujú nutričné doplnkové látky (BAT 3 c). Špecifické podmienky kŕmenia má prevádzkovateľ ustanovené v Technologickom postupe chovu nosníc a podmienky stanovuje aj výrobca krmiva.

Kŕmenie nosníc je zabezpečené portálovými vozíkmi do každej kategórie a etáže chovného klietkového systému, ktoré kyvadlovým posunom dodávajú v nastaviteľných intervaloch každému zvieraťu krmivo v požadovanom množstve a kvalite do krmítka. Kŕmenie nosníc je zabezpečené krmnou zmesou pre vysokoprodukčné nosnice podľa intenzity ich úžitkovosti fázovou výživou. U nosníc v prvej polovici znáškového cyklu, to je pri úžitkovosti nad 90 % sa používa krmna zmes NV 1, v druhej polovici znáškového cyklu, keď úžitkovosť klesne pod 90 %, používa sa NV 2, ktorá má nižší obsah dusíkatých látok.

Napájanie nosníc je zabezpečené kvapkovými napájačkami s rozvodom vody, ktorý je vedený v strede chovných oddelení. Každá nosnica má prístup najmenej k dvom kvapkovým napájačkám.

V prevádzke sú používané nasledovné krmne zmesi:

Zloženie krmiva NV1: kukurica, pšenica, slnečninový a sójový extrahovaný šrot lúpaný, repkové jačmeň, živočíšny tuk (bravčový), kukuričné klíčky a výluh, uhličitan vápenatý, dikalcium fosfát, chlorid sodný a bikarbonát sodný.

Ku krmivu NV1 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

Zloženie krmiva NV2: kukurica, pšenica, extrahovaný slnečnicový šrot, extrahovaný sójový a repkový šrot, krmny pšeničný lepok, repkový olej, uhličitan vápenatý, fosforečnan monovápenatý, chlorid sodný a bikarbonát sodný, môže obsahovať stopové množstvá rybacej múčky.

Ku krmivu NV2 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

S uplatňovaním stratégie kŕmenia uvádzanej v BAT-e 3 súvisí celkové množstvo vylúčeného dusíka, ktoré je uvedené v tab. č. 1.1:

tab. č. 1.1

Parameter	Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného dusíka v súvislosti s BAT
-	-	[kg vylúčeného N / miest pre zviera a rok]
Celkové množstvo vylúčeného dusíka vyjadrené ako N	Nosnice	0,4-0,8

Aktuálne platné **integrované povolenie** pre prevádzku a prevádzkovateľa **neustanovuje celkové množstvo vylúčeného dusíka** v súvislosti s BAT.

BAT 4: S cieľom znížiť celkové množstvo vylúčeného fosforu pri zachovaní nutričných potrieb zvierat sa majú v rámci BAT používať také zloženie krmiva a nutričná

stratégia, ktoré zahŕňajú niektorú z techník **uvedených v písm. a) až c)** alebo ich kombináciu.

Zistený stav: **BAT 4 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

Kontrolou bolo zistené, že používané krmné zmesi sú certifikované a skladbou spĺňajú zásady správnej poľnohospodárskej praxe. Zloženie krmiva je prispôbené požiadavkám stavu chovných zvierat, veku a váhy zvierat a štádia chovu (BAT 4 a). Používané krmivá obsahujú krmné doplnkové látky znižujúce celkové množstvo vylúčeného fosforu. Špecifické podmienky kŕmenia má prevádzkovateľ ustanovené v Technologickom postupe chovu nosníc a podmienky stanovuje aj výrobca krmiva.

V prevádzke sú používané nasledovné krmné zmesi:

Zloženie krmiva **NV1**: kukurica, pšenica, slnečninový a sójový extrahovaný šrot lúpaný, repkové jačmeň, živočíšny tuk (bravčový), kukuričné klíčky a výluh, uhličitan vápenatý, dikalcium fosfát, chlorid sodný a bikarbonát sodný.

Ku krmivu NV1 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

Zloženie krmiva **NV2**: kukurica, pšenica, extrahovaný slnečnicový šrot, extrahovaný sójový a repkový šrot, krmny pšeničný lepok, repkový olej, uhličitan vápenatý, fosforečnan mono-vápenatý, chlorid sodný a bikarbonát sodný, môže obsahovať stopové množstvá rybacej múčky.

Ku krmivu NV2 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

S uplatňovaním stratégie kŕmenia uvádzanej v BAT-e 4 súvisí celkové množstvo vylúčeného fosforu, ktoré je uvedené v tab. č. 1.2:

tab. č. 1.2

Parameter	Katégoria zvierat	Celkové množstvo vylúčeného fosforu v súvislosti s BAT
-	-	[kg vylúčeného P ₂ O ₅ / miest pre zviera a rok]
Celkové množstvo vylúčeného fosforu vyjadrené ako P ₂ O ₅	Nosnice	0,10-0,45

Aktuálne platné **integrované povolenie** pre prevádzku a prevádzkovateľa **neustanovuje celkové množstvo vylúčeného fosforu** v súvislosti s BAT.

1.4. Efektívne využívanie vody

BAT 5: Na efektívne využívanie vody sa v rámci BAT má používať kombinácia techník uvedených v písm. a) až f)

- a) Vedenie záznamov o využívaní vody.
- b) Vyhľadávanie a odstraňovanie únikov vody.
- c) Používanie vysokotlakových čističov na čistenie priestorov na ustajnenie zvierat a zariadení.

- d) Výber a použitie vhodných zariadení (napr. kvapkové napájačky).
- e) Overenie a (v prípade potreby) pravidelná úprava kalibrácie zariadení na napájanie pitnou vodou.
- f) Opätovné použitie nekontaminovanej dažďovej vody ako vody na čistenie.

Zistený stav: **BAT 5 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

Techniky uvedené v písm. a) a b) sú v prevádzke uplatňované, čo prevádzkovateľ pri kontrole dokladoval príslušnými záznamami vedenými ako súčasť prevádzkovej evidencie (denné záznamy o spotrebe vody pre každú chovnú halu a centrálnu za celú farmu, prevádzkový poriadok).

Techniky uvedené v písmene c) a d) spĺňa používaním vysokotlakého čističa a kvapkových napájačiek.

Na hlavnom vodomere sú pravidelne vykonávané overenia, čím je plnená technika uvedená v písm. e).

Techniku uvedenú v písm. f) v prevádzke z dôvodu vysokých nákladov jej zavedenia nie je možné aplikovať (pozn. existujúca prevádzka).

1.5. Emisie z odpadovej vody

BAT 6: S cieľom znížiť tvorbu odpadovej vody sa má v rámci BAT používať kombinácia techník uvedených v písm. a) až c).

- a) Udržiavanie čo najmenšieho rozsahu znečistených plôch výbehu.
- b) Minimalizovanie použitia vody.
- c) Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody od tokov odpadovej vody, ktorá vyžaduje spracovanie.

Zistený stav: **BAT 6 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

V prevádzke je uplatňovaná technika uvedená v písm. b) a c). Na čistenie hál sú využívané vysokotlakové čističe, voda z čistenia hál sa odvádza do žump (BAT 6c) a pravidelne sa kontrolujú systémy napájania, čím je zabezpečená minimalizácia spotreby vody (BAT 6 b).

Technika uvedená v písm. a) sa v prevádzke neuplatňuje, nakoľko výbehy pri chove nosníc nie je možné uplatniť.

Technika BAT 6 c) je v prevádzke uplatňovaná, hoci je jedná o jestvujúcu prevádzku. Neznečistené dažďové vody zo striech, spevnených plôch a prístupových komunikácií sú odvádzané do vsaku.

BAT 7: S cieľom znížiť emisie do vody z odpadových vôd sa má v rámci BAT používať niektorá z techník uvedených v písm. a) až c) alebo ich kombinácia.

- a) Odvádzanie odpadovej vody do vyhradenej nádoby alebo skládky kalov.
- b) Úprava odpadovej vody.
- c) Aplikácia odpadovej vody na pôdu, napr. pomocou zavlažovacieho systému v podobe postrekovača, pojazdného zavlažovacieho zariadenia, cisterny alebo hadicového aplikátora.

Zistený stav: **BAT 7 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

Odpadové vody z umývania prevádzkových priestorov a zariadení farmy sú odvádzané splaškovou, dezinfekčnou alebo zaolejovanou kanalizáciou a akumulované v $4 \times 10 \text{ m}^3$ a $1 \times 5 \text{ m}^3$ betónových prefabrikovaných žumpách.

Splašková kanalizácia:

Odvádza odpadové vody zo sociálnej časti umiestnenej v triediarni vajec. Rozvody splaškovej kanalizácie sú odvedené do žumpy Ž5 s objemom 10 m^3 .

Zaolejovaná kanalizácia:

Odvádza odpadové vody vzniknuté z umývania dopravných prostriedkov pre dopravu vajec. Zaolejované vody sú čistené v odlučovači ropných látok a odtiaľ odvedené do žumpy Ž1 s objemom 10 m^3 .

Dezinfekčná kanalizácia:

Používa sa pri dezinfekcii znáškových hál a krytého skladu trusu. Je vedená v ose každej haly a je zaústená do žumpy Ž2 s objemom 10 m^3 . V každej hale sú 4 vpusty $500 \times 500 \text{ mm}$, ktoré sú za bežnej prevádzky zazátkované. Vpusty sú odkryté iba počas dezinfekčných prác. Pre čistenie a dezinfekciu prepravných kontajnerov je v triediarni vajec zriadená samostatná miestnosť, ktorá je odkanalizovaná do Ž1 s objemom 10 m^3 .

Kafilerický box je odkanalizovaný do žumpy Ž3 s objemom 5 m^3 .

Odpadové vody sú podľa potreby odvážané fekálnym vozidlom na ČOV v Turčianskych Tepliciach vzdialenej 13 km od farmy.

Dažďové vody zo striech, spevnených plôch a prístupových komunikácií sú odvádzané do vsaku.

Odpadové vody zo žump sú odvážané zmluvnou spoločnosťou Technické služby, s.r.o. Turčianske Teplice.

Úprava odpadovej vody, resp. jej aplikácia na pôdu v rámci prevádzky nie je vykonávaná (BAT 7 písm. b/ a c/).

1.6. Efektívne využívanie energie

BAT 8: Na efektívne využívanie energie na farme sa v rámci BAT má používať kombinácia techník uvedených v písm. a/ až h/.

- a) Systémy vykurovania/chladenia a ventilácie s vysokou účinnosťou.
- b) Optimalizácia systémov vykurovania/chladenia a ventilácie, ako aj riadenia, najmä tam, kde sa využívajú systémy na čistenie vzduchu.
- c) Izolácia stien, podláh a/alebo stropov priestorov na ustajnenie zvierat.
- d) Použitie energeticky účinného osvetlenia.
- e) Použitie výmenníkov tepla.
- f) Použitie tepelných čerpadiel na rekuperáciu tepla.
- g) Rekuperácia tepla s využitím vyhrievanej a ochladzovanej podlahy s podstielkou (systém „combi-deck“).
- h) Použitie prirodzeného vetrania.

Zistený stav: **BAT 8 je v prevádzke uplatňovaný kombináciou techník a), b) a h). Techniky BAT 8 e) – g) nie sú v prevádzke zavedené.**

Opis **Áno**

Ku dňu vykonania kontroly nebol v prevádzke vykonaný energetický audit v zmysle zákona č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (zákon o energetickej efektívnosti) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, cieľom ktorého je posúdiť objekty, resp. celý areál z pohľadu jeho energetickej náročnosti, zistenia maximálnej možnosti úspory energie a navrhnutia potrebných opatrení na jej dosiahnutie.

Prevádzkovateľ zefektívnil využívanie energie, resp. palív vykonávaním prevádzkových opatrení - kombináciou techník a) - d).

Technológia chovu je riadená automatickou riadiacou jednotkou (inštalovanou pre každú chovnú halu) zahŕňajúcu okrem iného aj automatický systém kŕmenia, napájania, vykurovania a vetrania. Vetranie znáškových hál je zabezpečené podtlakovým vetraním pomocou ventilátorov osadených v čele stavby a v strešnej konštrukcii. Prívod vzduchu je zabezpečený regulovateľnými vetracím klapkami v pozdĺžnych obvodových stenách hál. Intenzita vetrania je riadená na základe vnútornej a vonkajšej teploty automaticky pomocou mikropočítača. Optimálna teplota znáškových hál je 18°C. Znáškové haly sú vykurované pri naskladňovaní nosníc v zimnom období. Nosnú konštrukciu hál tvoria sendvičové tepelnoizolačné panely s jadrom z PU peny. Na vykurovanie sa v prípade potreby môžu použiť 2 stacionárne teplovzdušné agregáty ERMAF GP 120 s výkonom 120 kW.

Osvetlenie hál je zabezpečené umelým elektrickým osvetlením s využitím úsporných žiaroviek a svetelných trubíc.

1.7. Emisie hluku

BAT 9: S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má vytvoriť a realizovať plán na riadenie hluku, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri položku BAT 1) a ktorý zahŕňa

- protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy;
- protokol na vykonávanie monitorovania hluku;
- protokol pre reakcie na zistené výskyty hluku;
- program znižovania hluku určený napríklad na identifikáciu zdrojov, monitorovanie emisií hluku, označenie príspevkov zdrojov a vykonávanie opatrení na ich elimináciu a/alebo zmiernenie;
- posúdenie minulých výskytov hluku a nápravných opatrení a šírenie poznatkov o výskyte hluku.

Zistený stav: **BAT 9 sa v prevádzke neuplatňuje**

Opis **Áno**

Najbližšia obytná zóna - Železničná stanica a 2 obytné bytovky), je vo vzdialenosti cca 500-600 m od farmy. Obec Horná Štubňa je vzdialená cca 5 km.. U tejto prevádzky nebolo zaznamenané obťažovanie hlukom u citlivých receptorov.

BAT 10: S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa v rámci BAT má použiť niektorá z techník uvedených v písm. a) až f) alebo ich kombinácia.

- a) Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi prevádzkou / farmou a citlivými receptormi.
- b) Umiestnenie zariadenia.
- c) Prevádzkové opatrenia.
- d) Zariadenia s nízkou hlučnosťou.
- e) Zariadenia na zníženie hluku.
- f) Znižovanie hluku.

Zistený stav: **BAT 10 je v prevádzke uplatňovaný kombináciou techník a), b), c) a d)**
Opis **Áno**

S cieľom zabrániť vzniku emisií hluku je v prevádzke uplatňovaná kombinácia techník uvádzaných v písm. a), b). Je zabezpečená dostatočná vzdialenosť medzi prevádzkou a citlivými receptormi. Silá na krmivo sú vhodne umiestnené a je minimalizovaná dĺžka prírodných potrubí na krmivo. Prevádzkovateľ vykonáva prevádzkové opatrenia v písm. c) - zatvára dvere a hlavné priechody v budove, najmä v čase kŕmenia, zariadenia obsluhuje skúsený personálom, pokiaľ je to možné, hlučné činnosti sa nevykonávajú v nočných hodinách a počas víkendov, dopravníky a špirálové podávače sú podľa možností úplne naplnené krmivom, nevykonáva sa zhŕňanie vonkajších plôch, je nainštalovaný nekonečný pás na trus do krytého hnojiska. V prevádzke sa používajú ventilátory so zníženou hlučnosťou - písm. d), zariadenia spôsobujúce hluk sú umiestnené v uzavretých budovách.

1.8. Emisie prachu

BAT 11: Na zníženie emisií prachu z jednotlivých budov pre zvieratá s má v rámci BAT použiť niektorá z techník uvedená v písm. a) až c) alebo ich kombinácia.

- a) Zníženie tvorby prachu v budovách pre hospodárske zvieratá. Na tento účel sa môže použiť kombinácia týchto techník:
 - 1.
 - 1. Použitie hrubšej podstielky (napríklad dlhej slamy alebo drevených hoblín namiesto sekanej slamy);
 - 2. Aplikácia čerstvej podstielky pomocou techniky podstielania s nízkou prašnosťou (napr. ručne);
 - 3. Používanie adlibitného kŕmenia;
 - 4. Používanie vlhkého krmiva, granulovaného krmiva alebo pridanie olejových surovín alebo spojív do systémov so suchým krmivom;
 - 5. Vybavenie pneumaticky naplňaných skladov suchého krmiva separátormi prachu;
 - 6. Návrh a prevádzkovanie ventilačného systému s nízkou rýchlosťou vzduchu v budove.
- b) Zníženie koncentrácie prachu v budove pomocou jednej z týchto techník:
 - 1. použitie vodnej hmly;
 - 2. postrekovanie olejom;
 - 3. ionizácia.
- c) Úprava vyfukovaného vzduchu pomocou systému na čistenie vzduchu, napríklad:
 - 1. vodný odlučovač,

2. suchý filter,
3. práčka plynu,
4. kyselinová práčka plynu,
5. bioskruber (alebo skrápaný biofilter),
6. dvojstupňový alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu;
7. biofilter.

Zistený stav: **BAT 11 je v prevádzke uplatňovaný kombináciou techník uvedených v písm. a)**

Opis **Áno**

S cieľom zabrániť vzniku emisií prachu z jednotlivých chovných hál nosníc je v prevádzke uplatňovaná kombinácia techník uvádzaných v písm. a) bod 5. až 6.

5. Sklady sú vybavené pneumatickým systémom napojeným na mechanizmy dodávateľa krmnej zmesi.

6.- Ventilačný systém je ovládaný automatickým riadiacim systémom.

1.9. Emisie zápachu

BAT 12: S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT vytvoriť, realizovať a pravidelne preskúmať plán na riadenie zápachu, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri položku BAT 1) a ktorý zahŕňa:

- protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy;
- protokol na vykonávanie monitorovania zápachu;
- protokol pre reakcie na zistené obťažovanie zápachom;
- program prechádzania a odstraňovania zápachu určený napríklad na identifikáciu zdrojov, monitorovanie emisií zápachu (pozri položku BAT 26), označenie príspevkov zdrojov a vykonávanie opatrení na ich elimináciu a/alebo zmiernenie;
- posúdenie minulých výskytov zápachu a nápravných opatrení a šírenie poznatkov o výskyte zápachu.

Zistený stav: **BAT 12 sa v prevádzke neuplatňuje.**

Opis **Áno**

V prevádzke a jej okolí do času vykonania kontroly nebolo preukázané obťažovanie zápachom „citlivých receptorov“.

BAT 13: S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu a/alebo vplyvu zápachu z farmy alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia techník uvedených v písm. a) až g).

- a) Zabezpečenie dostatočnej vzdialenosti medzi farmou/prevádzkou a citlivými receptormi.
- b) Použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia:

- udržiavanie zvierat a povrchov v suchu a čistote (napr. predchádzať únikom krmiva, predchádzať prítomnosti výkalov v akumulčných priestoroch čiastočne roštových podláh),
 - obmedzenie povrchu hnoja, ktorý vytvára emisie (napr. pomocou kovových alebo plastových roštov, kanálov s menším odkrytým povrchom hnoja),
 - časté vyvážanie hnoja do externého (krytého) skladu hnoja,
 - zníženie teploty hnoja (napríklad chladením hnojovice) a vnútorného prostredia,
 - zníženie prietoku a rýchlosti prúdenia vzduchu nad povrchom hnoja,
 - v systémoch s podstielkou udržiavanie podstielky v suchu a v aeróbnych podmienkach.
- c) Optimalizovanie podmienok vypúšťania vyfukovaného vzduchu z budovy pre zvieratá pomocou niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie:
- zvýšenie výšky výpustu (napr. vyfukovanie vzduchu nad úroveň strechy, komíny, vedenie vyfukovaného vzduchu cez hrebeň strechy namiesto nízkej časti stien),
 - zvýšenie vertikálnej rýchlosti ventilácie prostredníctvom výpustu,
 - efektívne umiestnenie externých prekážok na vytváranie turbulentného prúdenia vyfukovaného vzduchu (napr. vegetácie),
 - pridanie deflektorov vo výfukových otvoroch umiestnených v nízkych častiach stien s cieľom viesť vyfukovaný vzduch smerom k zemi,
 - rozptyľovanie vyfukovaného vzduchu na tej strane budovy, ktoré je odvrátená od citlivého receptora,
 - vedenie osi hrebeňa strechy prirodzene vetranej budovy priečne k prevládajúcemu smeru vetra.
- d) Použitie systémov na čistenie vzduchu, napríklad:
1. bioskruber (alebo skrúpaný biofilter),
 2. biofilter;
 3. dvojstupňový alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu.
- e) Použitie niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie na skladovanie hnoja:
1. zakrytie hnojovice alebo pevného hnoja počas skladovania,
 2. umiestnenie skládky pri zohľadnení všeobecného smeru vetra a/alebo prijatie opatrení na zníženie rýchlosti vetra okolo skládky skladu a nad ňou (napr. stromy, prirodzené prekážky),
 3. minimalizovanie premiešavania hnojovice.
- f) Spracovanie hnoja pomocou niektorej z týchto techník s cieľom minimalizovať emisie zápachu počas aplikovania do pôdy (alebo pred ňou):
1. aeróbny rozklad (prevzdušňovanie) hnojovice;
 2. kompostovanie pevného hnoja,
 3. anaeróbny rozklad.
- g) Použitie niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie na aplikáciu hnoja do pôdy:
1. pásový rozmetávač, zariadenie na plytkú alebo hlbokú injeckáciu pri aplikácii hnojovice do pôdy,
 2. zapracovanie hnoja v čo najkratšom čase.

Zistený stav: **BAT 13 je v prevádzke uplatňovaný kombináciou techník uvedených v písm. a) b), c), g).**

Opis **Áno**

S cieľom zabrániť vzniku emisií zápachu z jednotlivých chovných hál je v prevádzke uplatňovaná kombinácia techník uvádzaných v písm. a) - dostatočná vzdialenosť medzi prevádzkou a citlivými receptormi (cca 500 - 600 m od Železničnej stanice, 5 km od obce Horná Štubňa) a kombinácia princípov uvedených v písm. b), c), e) 1., a 2., ktorých dodržiavanie je zabezpečené v plnom rozsahu v zmysle technologického postupu chovu nosníc. Prevádzkovateľ udržiava nosnice a klieťky v suchu a čistote, predchádza únikom krmiva, a prítomnosti výkalov.

Trus v skládke trusu je dosušovaný prúdením vzduchu z priestorov znáškových hál do priestorov skladu trusu.

Vzduch zo znáškových hál je vedený osou hrebeňa strechy prirodzene vetranej budovy priečne k prevládajúcemu smeru vetra a následne je vedený do priestorov skladu trusu.

Sklad trusu je jednoduchá stavba s nepriepustnou podlahou a strechou, s dostatočným vetraním, predchádza sa vzniku anaeróbných podmienok, má samostatnú prístupovú bránu na účely prepravy. Hnoj nosníc je nekonečným pásom dopravovaný ďalšími dopravníkmi do skladu trusu a zo skladu po jeho vyzretí sa nakladá pomocou čelného nakladača na určenú poľnohospodársku pôdu a na následné zaoranie.

V rámci prevádzky prevádzkovateľ vykonáva dočasné skladovanie hnoja, aplikuje čiastočne a vykonáva jeho ďalšie spracovanie a jeho aplikáciu do pôdy, uvedenú v písm. g). Hnoj sa zaoráva od 0 - 12 hodín od jeho prepravy na určenú poľnohospodársku pôdu.

1.10. Emisie zo skladovania pevného hnoja

BAT 14. Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania pevného hnoja sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.

- a) Zníženie pomeru plochy povrchu, ktorý vytvára emisie, k objemu haldy pevného hnoja.
- b) Zakrytie hald pevného hnoja.
- c) Skladovanie vysušeného pevného hnoja v prístrešku.

Zistený stav: **BAT 14 sa v prevádzke uplatňuje technikou c).**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ vykonáva skladovanie predsušeného pevného hnoja v prístrešku.

BAT 15. S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody z uskladnenia pevného hnoja alebo, ak to nie je možné, dosiahnuť ich zníženie sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník v uvedenom poradí priorít.

- a) Skladovanie vysušeného pevného hnoja v prístrešku.
- b) Použitie betónovej sila na skladovanie pevného hnoja.
- c) Skladovanie pevného hnoja na pevnej nepriepustnej podlahe s kanalizačným systémom a zbernou nádržou na odtekajúce látky.

- d) Výber zásobníka s dostatočnou kapacitou na uloženie pevného hnoja počas období, v ktorých nie je možná aplikácia do pôdy.
- e) Skladovanie pevného hnoja na poľných haldách vzdialených od povrchových a/alebo podzemných vodných tokov, do ktorých by mohli preniknúť odtékajúce látky v kvapalnej podobe.

Zistený stav: **BAT 15 sa v prevádzke uplatňuje kombináciou techník a) a c)**

Opis **Áno**

Skladovanie predsušeného pevného hnoja v prístrešku je na pevnej nepriepustnej podlahe s kanalizačným systémom a zbernou nádržou na prípadné odtékajúce látky.

1.11. Emisie zo skladovania hnojovice

BAT 16. Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skladovania hnojovice sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.

BAT 17. Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu zo skládky hnojovice so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.

BAT 18. S cieľom zabrániť emisiám do pôdy a vody zo zhromažďovania hnojovice, jej prepravy potrubiami a zo skládky a/alebo úložiska so zemným valom (lagúny) sa má v rámci BAT použiť kombinácia týchto techník.

Zistený stav: **BAT 16, BAT 17, BAT 18 sa v prevádzke neuplatňujú**

Opis **Áno**

V prevádzke nie je produkováaná a skladovaná hnojovica.

1.12. Spracovanie hnoja na farme

BAT 19. Ak sa využíva spracovanie hnoja na farme, na zníženie emisií dusíka, fosforu, zápachu a mikrobiálnych patogénov do vzduchu a vody a uľahčenie skladovania hnoja a/alebo aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT hnoj spracovávať pomocou niektorej z týchto techník alebo ich kombinácie.

a) Mechanická separácia hnojovice. Sem patrí napríklad:

- separátor so skrutkovým lisom,
- separátor s dekantáčnou odstredivkou,
- koagulácia a flokulácia,
- separácia sitami,
- lisovanie cez filter.

b) Anaeróbny rozklad hnoja v zariadení na bioplyn.

c) Použitie externého tunela na sušenie hnoja.

d) Aeróbny rozklad (prevzdušňovanie) hnojovice.

e) Nitrifikácia a denitrifikácia hnojovice.

f) Kompostovanie pevného hnoja.

Zistený stav: **BAT 19 sa v prevádzke neuplatňuje**

Opis **Áno**

V prevádzke nie je vykonávané spracovanie hnoja. Hnojovica nevzniká. Pôdu má prevádzkovateľ v prenájme a aplikuje hnoj do poľnohospodárskej pôdy.

1.13. Aplikácia hnoja do pôdy

BAT 20. Na prevenciu, alebo prípadne, ak to nie je možné, zníženie emisií dusíka, fosforu a mikrobiálnych patogénov do pôdy a vody v dôsledku aplikácie hnoja do pôdy sa majú v rámci BAT použiť všetky tieto techniky.

- a) Posúdenie pôdy, do ktorej sa bude hnoj aplikovať, s cieľom identifikovať riziká odtoku, pričom sa zohľadní:
 - typ pôdy, podmienky a sklon poľa;
 - klimatické podmienky,
 - odvodnenie a zavlažovanie poľa,
 - striedanie plodín,
 - vodné zdroje a ochranné pásma vodných zdrojov.
- b) Zachovanie dostatočnej vzdialenosti medzi poľami, na ktoré sa aplikuje hnoj (so zachovaním pásu pôdy bez aplikácie hnoja), a:
 - 1. oblasťami, v ktorých existuje riziko odtoku do vody, ako sú napríklad vodné toky, pramene, vrty atď.,
 - 2. susediacimi nehnuteľnosťami (vrátane živých plotov).
- c) Vyhybanie sa aplikácii hnoja, ak môže existovať značné riziko odtoku. Hnoj sa neaplikuje obzvlášť vtedy, keď:
 - 1. je pole zaplavené, zamrznuté alebo pokryté snehom,
 - 2. pôdne podmienky (napr. nasýtenie vodou alebo zhutnenosť) v kombinácii so sklonom poľa a/alebo jeho odvodnením vytvárajú vysoké riziko odtoku alebo vyplavovania;
 - 3. vzhľadom na očakávané zrážky možno predpokladať odtok.
- d) Prispôbenie dávkovania pri aplikácii hnoja do pôdy pri zohľadnení obsahu dusíka a fosforu v hnoji a charakteristík pôdy (napr. obsah živín), sezónnych požiadaviek plodín a poveternostných podmienok a podmienok poľa, ktoré by mohli spôsobiť odtok.
- e) Zosúladenie aplikácie hnoja do pôdy s výživovými nárokmi plodín.
- f) Kontrola vyhnojených polí v pravidelných intervaloch s cieľom identifikovať akýkoľvek príznak odtoku a v prípade potreby primerane zasiahnuť.
- g) Zabezpečenie primeraného prístupu ku skládke hnoja a efektívne nakladanie hnoja bez únikov.

- h) Kontrola, či sú stroje na aplikáciu hnoja do pôdy v prevádzkyschopnom stave a nastavené na správne dávkovanie.

Zistený stav: **BAT 20 sa v prevádzke uplatňuje**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ sa pri aplikácii hnoja do pôdy riadi hnojným plánom a správnou poľnohospodárskou praxou. Podmienky aplikácie a miesto aplikácie hnoja určuje agronóm SHP, a.s. Turčianske Teplice, ktorý v celom rozsahu zohľadňuje techniky uvedené pod písmenami a) až h).

BAT 21. Na zníženie množstva emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnojovice do pôdy sa má v rámci BAT použiť niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.

Zistený stav: **BAT 21 sa v prevádzke neuplatňuje, hnojovica mu nevzniká**

Opis **Nie**

BAT 22. Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z aplikácie hnoja do pôdy sa má v rámci BAT zapracovať hnoj do pôdy v čo najkratšom čase.

Časový rozdiel medzi aplikáciou hnoja na pôdu a zapracovaním hnoja do pôdy v súvislosti s BAT:

Parameter	Časový rozdiel medzi aplikáciou hnoja na pôdu a zapracovaním hnoja do pôdy v súvislosti s BAT (v hodinách)
Čas	0 ⁽¹⁾ – 4 ⁽²⁾

(1) Dolná hranica intervalu zodpovedá okamžitému zapracovaniu.

(2) Horná hranica intervalu môže byť až do 12 hodín v prípade podmienok, ktoré neumožňujú rýchlejšie zapracovanie, napríklad ak nie sú ekonomicky dostupné ľudské a technické zdroje.

Zistený stav: **BAT 22 sa v prevádzke uplatňuje**

Opis **Áno**

Zapracovanie hnoja rozmetaného na povrch pôdy sa vykonáva zaoraním pomocou tanierových brán. Hnoj sa úplne premieša s pôdou a zahrnie. Neaplikuje sa na trávnych porastoch, ani v prípade podsevu. Neaplikuje sa na obrábanú pôdu s plodinami, ktoré by mohlo poškodiť zapracovanie hnoja. Hnoj sa zaoráva od 0 do 12 hodín od jeho privezenia na určenú poľnohospodársku pôdu, v závislosti od dostupných ľudských a technických zdrojov.

1.14. Emisie z celého výrobného procesu

BAT 23: Na zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu pri chove ošípaných (vrátane prasníc) alebo hydiny sa v rámci BAT má odhadnúť alebo vypočítať

zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených na farme.

Zistený stav: Ku dňu vykonania kontroly nebolo odhadnuté alebo vypočítané zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených v prevádzke (porovnanie ohlásených NEIS s technikami zníženia BAT s teoretickým, výpočtom NEIS bez zníženia technikami BAT).

Opis **Nie**

1.15. Monitorovanie emisií a parametrov procesov

BAT 24: V rámci BAT sa má monitorovať celkové množstvo dusíka a celkové množstvo fosforu vylúčené v hnoji pomocou niektorej z týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.

- a) Výpočet pomocou materiálovej bilancie dusíka a fosforu na základe príjmu krmiva, celkového obsahu proteínu v strave, celkového obsahu fosforu a výkonnosti zvierat.
- b) Odhad na základe analýzy celkového obsahu dusíka a fosforu v hnoji.

Zistený stav **BAT 24 sa v prevádzke neuplatňuje**

Opis **Áno**

V prevádzke nie je vykonávané ročné monitorovanie celkového množstva dusíka a celkového množstva fosforu vylúčeného v hnoji technikami uvádzanými v BAT 24 v zmysle ich opisu uvedených v oddiele 4.9.1 BAT.

BAT 25: V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku do vzduchu pomocou niektorej z techník uvedených v písm. a) až c) minimálne s uvedenou frekvenciou.

- a) Odhad pomocou materiálovej bilancie na základe vylučovania a celkového obsahu dusíka (alebo celkového obsahu amoniakálneho dusíka) prítomného v jednotlivých etapách spracovania hnoja.
- b) Výpočet pomocou merania koncentrácie amoniaku a intenzity vetrania pomocou metód vychádzajúcich z noriem ISO, vnútroštátnych alebo medzinárodných noriem alebo iných metód, ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.
- c) Odhad pomocou emisných faktorov.

Zistený stav **BAT 25 je v prevádzke uplatňovaný pomocou techniky c).**

Opis **Áno**

V prevádzke je vykonávané ročné monitorovanie emisií amoniaku technikou uvedenou v písm. c) - odhad pomocou emisných faktorov. Prevádzkovateľ zisťuje množstvo amoniaku vypúšťaného z prevádzky ustanoveným spôsobom podľa § 3 vyhlášky č. 363/2010 Z. z. a postupom schváleným príslušným OÚ, OSŽP, ŠSOO a každoročne oznamuje do 15. februára ustanovené informácie o zdroji, emisiách (tlačivá NEIS) za uplynulý kalendárny rok.

BAT 26: V rámci BAT sa majú pravidelne monitorovať emisie zápachu do vzduchu.

Zistený stav **BAT 26 sa v prevádzke neuplatňuje.**

Opis **Áno**

V prevádzke a jej okolí do času vykonania kontroly nebolo preukázané obťažovanie zápachom „citlivých receptorov“.

BAT 27: V rámci BAT sa majú monitorovať emisie prachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat pomocou niektorej z techník (pozn. uvedené v písm. a/ až b/) minimálne s uvedenou frekvenciou.

- a) Výpočet pomocou merania koncentrácie prachu a intenzity vetrania pomocou metód vychádzajúcich z noriem EN alebo iných metód (ISO, vnútroštátne alebo medzinárodné), ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.
- b) Odhad pomocou emisných faktorov.

Zistený stav **BAT 27 sa v prevádzke uplatňuje**

Opis **Áno**

V prevádzke je vykonávané ročné monitorovanie emisií prachu - odhad pomocou emisných faktorov. Prevádzkovateľ zisťuje množstvo TZL vypúšťaných z prevádzky ustanoveným spôsobom (§ 3 vyhlášky č. 363/2010 Z. z.) a postupom schváleným príslušným OÚŽP a každoročne oznamuje do 15. februára ustanovené informácie o zdroji, emisiách (tlačivá NEIS) za uplynulý kalendárny rok.

Meranie TZL neboli doteraz vykonané vzhľadom na náklady merania, resp. náklady súvisiace s určením individuálnych emisných faktorov.

BAT 28: V rámci BAT sa majú monitorovať emisie amoniaku, prachu a/alebo zápachu z jednotlivých budov na ustajnenie zvierat vybavených systémom na čistenie vzduchu pomocou všetkých týchto techník minimálne s uvedenou frekvenciou.

- a) Overenie výkonnosti systému na čistenie vzduchu prostredníctvom merania amoniaku, zápachu a/alebo prachu v skutočných podmienkach farmy, podľa predpísaného meracieho protokolu a pomocou metód vychádzajúcich z noriem EN alebo iných metód (ISO, vnútroštátne alebo medzinárodné), ktoré zabezpečujú údaje s porovnateľnou vedeckou kvalitou.

- b) Kontrola efektívnej funkcie systému na čistenie vzduchu (na- príklad priebežným zaznamenávaním prevádzkových parametrov alebo pomocou výstražných systémov).

Zistený stav **BAT 28 sa v prevádzke neuplatňuje**

Opis **Áno**

Chovné haly nie sú vybavené „systémom na čistenie vzduchu“.

BAT 29: V rámci BAT sa majú monitorovať procesné parametre (pozn. uvedené v písm. a/ až f/) najmenej raz ročne.

- a) Spotreba vody.
- b) Spotreba elektrickej energie.
- c) Spotreba paliva.
- d) Počet prichádzajúcich a odchádzajúcich zvierat v relevantných prípadoch vrátane narodení a úmrtí.
- e) Spotreba krmiva.
- f) Tvorba hnoja.

Zistený stav **BAT 29 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ eviduje vstup surovín, pomocných látok, energií, palív a vody do prevádzky v rozsahu uvedenom v BAT 29 zaznamenávaním do prevádzkovej evidencie v písomnej aj elektronickej forme.

BAT 31. Na zníženie emisií amoniaku do vzduchu z jednotlivých priestorov na chov nosníc, plemenných brojlerov alebo mládok sa má v rámci BAT používať niektorá z týchto techník alebo ich kombinácia.

- a) Odstraňovanie hnoja pomocou pásov (v prípade prispôbených a neprispôbených klietkových systémov) aspoň s:
 - jedným odstraňovaním týždenne so vzduchovým sušením alebo
 - dvoma odstraňovaniami týždenne bez vzduchového sušenia.
- b) V prípade bezklietkových systémov:

Systém núteného vetrania a nečasté odstraňovanie hnoja (v prípade hlbkej podstielky s jamou na hnoj) len pri použití v kombinácii s dodatočným zmierňujúcim opatrením, napr.:

 - dosiahnutie vysokého obsahu sušiny v hnoji,
 - systém na čistenie vzduchu.
 1. Pás alebo zhrňáč na odstraňovanie hnoja (v prípade hlbkej podstielky s jamou na hnoj).
 2. Nútené vzduchové sušenie hnoja prostredníctvom potrubí (v prípade hlbkej podstielky s jamou na hnoj)

3. Nútené vzduchové sušenie hnoja prostredníctvom perforovanej podlahy (v prípade hlbkej podstielky s jamou na hnoj).
4. Pásky na odstraňovanie hnoja (v prípade voliér).
5. Nútené sušenie podstielky prostredníctvom vnútorného vzduchu (v prípade pevnej podlahy s hlbokou podstielkou).

- c) Použitie systémov na čistenie vzduchu, napríklad:
1. kyselinová práčka plynu,
 2. dvojstupňový alebo trojstupňový systém na čistenie vzduchu,
 3. bioskruber (alebo skrúpaný biofilter).

Zistený stav **BAT 31 je v prevádzke uplatňovaný**

Opis **Áno**

Prevádzkovateľ odstraňuje hnoj pomocou nekonečného pásu s 2 odstraňovaniami hnoja za týždeň. Bezklietkové chovy nemá. Nepoužíva systém na čistenie vzduchu, uplatňuje sa prirodzené vetranie. Používajú sa ventilátory rôznych výkonov až po otvorenie celej bočnej steny znáškovej haly, v prípade vysokých teplôt vzduchu.

Úrovně znečisťovania súvisiace s najlepšimi dostupnými technikami (BAT-AEL) pre emisie amoniaku do vzduchu z jednotlivých budov pre nosnice

Parameter	Typ ustajnenia	BAT-AEL (počet kg NH ₃ na miesto pre zviera a rok)
Amoniak vyjadrený ako NH ₃	Klietkový systém	0,02 – 0,08

Merania amoniaku sa nevykonávajú. V prevádzke je vykonávané ročné monitorovanie emisií amoniaku - odhad pomocou emisných faktorov.

0,19 kg/zviera/rok – ustajnenie

0,03 kg/zviera/rok –sklad hnoja

0,15 kg/zviera/rok –aplikácia hnoja do pôdy

Spolu 0,37 kg/zviera/rok

K. **Prílohy správy** Nie

L. **Záver – celkové zhodnotenie**

Z vykonaného porovnania činnosti, postupov resp. skutočne vykonávaných technologických operácií v jednotlivých častiach prevádzky „Chov hydiny Horná Štubňa“ v nadväznosti na závery BAT vyplýva nasledovné:

1. **v rámci prevádzky nie je zavedený environmentálny manažérsky systém (EMS) podľa normy ISO 14 001 alebo EMAS, ktorý je európskou normou uplatňovanou v krajinách EÚ (BAT 1).** Prevádzkovateľ však v rámci úsilia o zlepšenie celkového environmentálneho správania vykonáva niektoré z činností uvedených v BAT- e 1 (uvedených v bode č. 1., 2. a č. 3.), resp. uplatňuje postupy uvedené v bode č. 4. písm. a) až i), v bode č. 5. písm. b), c), d) a v bode č. 6;
2. ku dňu vykonania kontroly nebolo odhadnuté alebo vypočítané zníženie emisií amoniaku z celého výrobného procesu prostredníctvom BAT zavedených v prevádzke (BAT 23);
3. **v prevádzke nie je vykonávané** ročné monitorovanie celkového množstva dusíka a celkového množstva fosforu vylúčeného v hnoji technikami uvádzanými v BAT 24 v zmysle ich opisu uvedených v oddiele 4.9.1 BAT.

Preskúmaním relevantných podmienok integrovaného povolenia prevádzky z hľadiska ich prípadnej aktualizácie pre postupy a činnosti dané rozsahom pôsobnosti BAT vyplynulo:

1. **aktuálne platné integrované povolenie** pre prevádzku „Chov hydiny Horná Štubňa“ prevádzkovateľa SHP, a.s. Turčianske Teplice, **neustanovuje celkové množstvo vylúčeného dusíka** vyjadreného ako N, v súvislosti s uplatňovaním stratégie kŕmenia uvádzanej v BAT- e 3., ktoré je uvedené v tab. č. 1.1;
2. **aktuálne platné integrované povolenie** pre prevádzku „Chov hydiny Horná Štubňa“ prevádzkovateľa SHP, a.s. Turčianske Teplice, **neustanovuje celkové množstvo vylúčeného fosforu** vyjadreného ako P_2O_5 , v súvislosti s uplatňovaním stratégie kŕmenia uvádzanej v BAT- e 4., ktoré je uvedené v tab. č. 1.2;
3. **aktuálne platné integrované povolenie** pre prevádzku „Chov hydiny Horná Štubňa“ prevádzkovateľa SHP, a.s. Turčianske Teplice, **neustanovuje úroveň znečisťovania, ktorá súvisí s najlepšimi dostupnými technikami (BAT-AEL) pre emisie amoniaku vyjadreného ako NH_3 do ovzdušia z jednotlivých budov na chov nosníc.**

M. Podpisy

Za SIŽP:

Ing. Alžbeta Patúšová

.....

Za SIŽP:

Ing. Eva Daňová

.....